

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Шумен“

**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН - 2025
ГОДИНА**

През 2025 г. в област Шумен са приключили делата за 790 извършени **престъпления**. От тях 307 са завършили с ефективно осъждане, 341 - с условно осъждане, 12 - с оправдаване, 2 - с прекратяване, и 128 - с освобождаване от наказание.

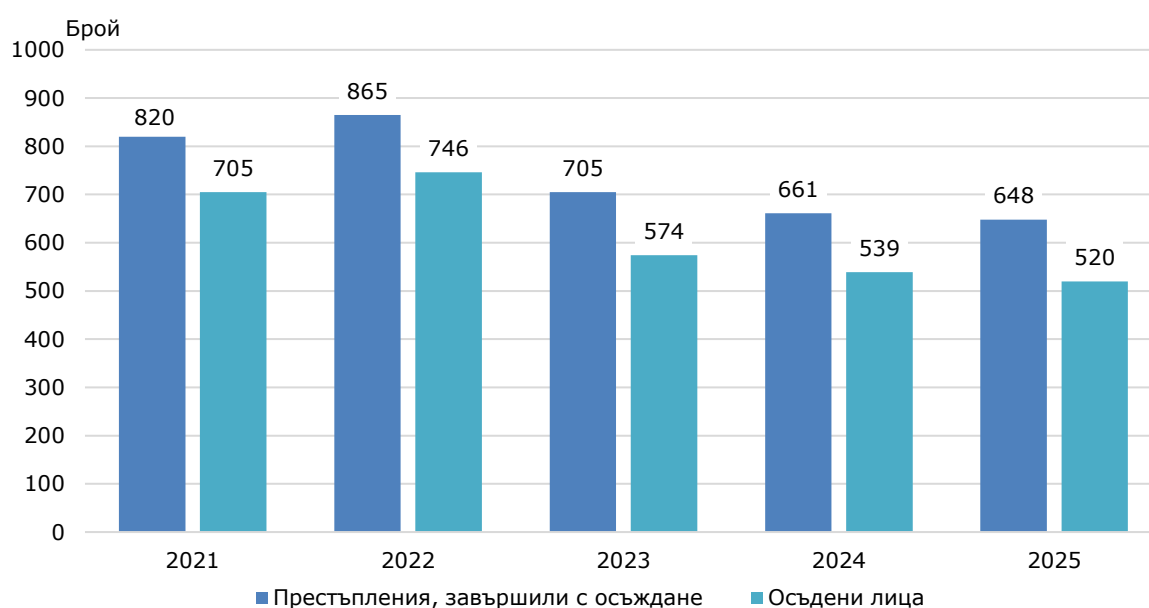
С ефективни и условни присъди са приключили делата за 648 извършени престъпления.

През 2025 г. **обвиняеми** са били 662 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 242 лица, или 36.6% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 278 лица (42.0%);
- освободени от наказателна отговорност са 130 лица (19.6%);
- оправдани са 10 лица (1.5%);
- прекратени са делата на 2 лица (0.3%).

Броят на **осъдените с влезли в сила присъди** през 2025 г. е 520. Осъдените непълнолетни (14 - 17 години) са 27, или 5.2% от всички осъдени.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица през периода 2021 - 2025 година в област Шумен

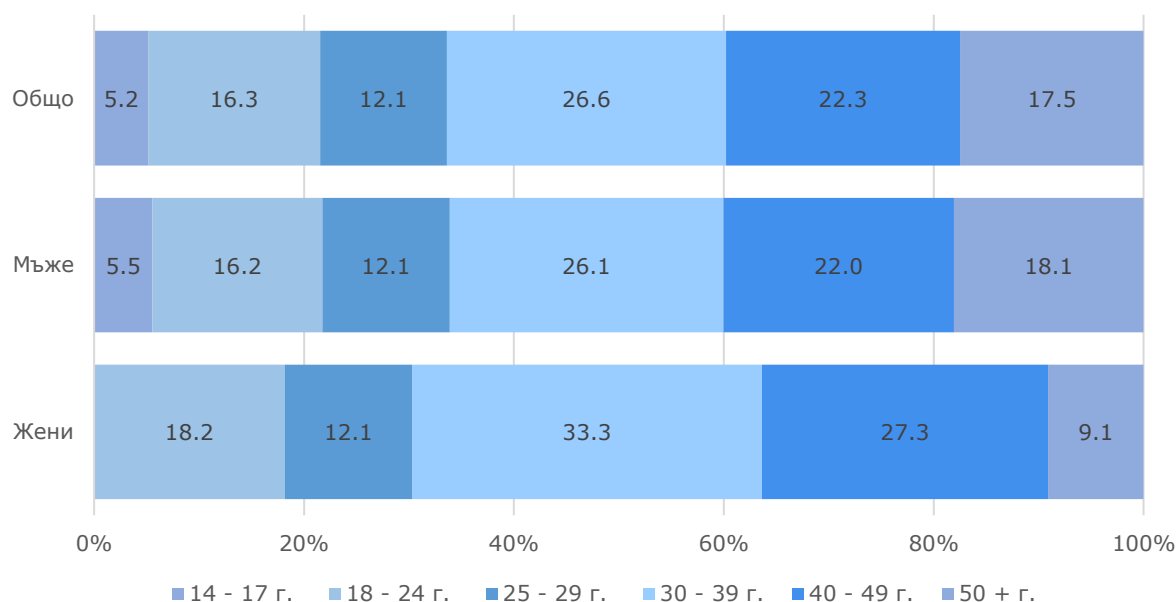

Осъдените мъже в област Шумен са 487, или 93.7%, а жените - 33 (6.3%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е дялът на осъдените във възрастовата

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН - 2025 ГОДИНА

група от 30 до 39 години - съответно 26.1% за мъжете и 33.3% за жените. На второ място и за двата пола е 40 - 49 г. - 22.0% за мъжете и 27.3% за жените. В структурата на осъдените лица броят и делът на лицата на възраст над 60 години е 5.6% (29 лица).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица в област Шумен през 2025 г. по пол и възрастови групи

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2025 година

Най-голям дял от престъпленията, които са завършили с осъждане през годината в област Шумен, са за извършени общоопасни престъпления - 301, или 46.5%. На второ място в структурата са престъпленията против личността, като с осъдителна присъда са приключили делата за 118 престъпления, или 18.2%. С осъждане са завършили 106 престъпления против собствеността, което представлява 16.4% от всички наказани престъпления. Наказани са и 32 престъпления против реда и общественото спокойствие (4.9%), 29 престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции (4.5%), 28 престъпления против брака, семейството и младежта (4.3%), 14 престъпления против стопанството (2.2%), 9 документни престъпления (1.4%), 7 престъпления против правата на гражданите (1.1%) и 4 против финансовата, данъчната и осигурителната системи (0.5%).

Най-голям е броят и делът на осъдените лица в област Шумен за извършването на общоопасни престъпления - 250, или 48.1%. На второ място в структурата са осъдените за престъпления против собствеността - 108 лица (20.8%). За

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН - 2025 ГОДИНА

извършването на престъпления против личността са наказани 79 лица, или 15.2%. Осъдени лица през 2025 г. за престъпления против реда и общественото спокойствие са 19 (3.7%), против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, са 18 (3.5%), за престъпления против брака, семейството и младежта са 17 (3.3%), против стопанството - 13 (2.5%), за документни престъпления са осъдени 8 лица (1.5%) и за престъпления против правата на гражданите и престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи са осъдени по 4 лица, което представлява по 0.7% от общия брой осъдени.

Общопасни престъпления¹

През 2025 г. в област Шумен, в структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на наказаните престъпления по транспорта и съобщенията - 218, или 72.4% от общия им брой. За извършването им са осъдени 182 лица, или 72.8% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, са 73 (24.3%), а наказаните за тях лица - 58 (23.2%).

Престъпления против личността²

Сред престъпленията против личността най-много са причинените телесни повреди, като с осъдителна присъда са завършили делата за 52 престъпления (44.1%). Осъдени за тях са 35 лица, или 44.3% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

Броят на престъпленията, свързани с принуди, завършили с осъждане, е 50 (42.4%), като за извършването им са осъдени 31 лица (39.2%).

Престъпления против собствеността³

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са кражбите на имущество 67 (63.2%). Осъдени за този вид престъпление са 71 лица, или 65.7%.

По своята правна и криминална характеристика грабежите са сред най-тежките престъпления против собствеността - за 13 грабежа са осъдени 16 лица.

¹ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуди, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

³ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН - 2025 ГОДИНА

Осъдени лица по наложени наказания

В област Шумен в структурата на осъдените по наложени наказания най-голям е броят и относителният дял на лишените от свобода. През 2025 г. те са 385 (74.0% от общия брой на осъдените лица). От лишените от свобода най-голям е броят и дялът на осъдените на лишаване от свобода до шест месеца - 185 лица (48.1% от всички лишени от свобода), и от шест месеца до една година - 126 лица (32.7%). Наказанието „пробация“ е наложено на 95 лица (18.3% от осъдените лица), „глоба“ - на 38 лица (7.3%), а „обществено порицание“ - на 2 лица.

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. През 2022 г. съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр. 32 от 26 април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, обвиняеми за извършване на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ШУМЕН - 2025 ГОДИНА

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК наказателноотговорно е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. Непълнолетно лице - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е наказателноотговорно, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).